

Jøleſe overfor Folkethinget i et givet Dieblit, og hvor blev ſaa § 49 af? Det er det andet Punkt, ſom jeg her retter ſom en Anklage mod det Miniſterium, der er ſtylt i den nuværende Situation ſom ſaa mange andre Ulykker. Den høitærende Miniſter vil ikke kunne ſige, at han og hans Anſvarlige paa det Punkt have handlet ſaaledes, ſom det ſig egner og vel anſtaaſt anſvarlige Miniſtre. Der blev talt idag og igaar om Hengivenhedsforholdet mellem Konge og Folk, et Spørgsmaal, der jo kan være fuldkommen berettiget under Sagtaaleſe af beſtemte Former, beſtemte parlamentariſke Former, her at bringe frem. Det er ikke blot berettiget, men bør man nogetſteds omtale dette, hvis man kommer til Erkjendte af, hvad der i den Henſeende gjæder i Befolkningen, er det her frit og aabent under parlamentariſke Former det bør ſte. Der bør ikke hvilket omring i Krogene ude i Landet Dette eller Gint, men det bør ſiges her fra et Steb, hvor Enſ Anſkuelfer maatte dog — op og ned til alle Tider — kunne faae den meſte Virkning med Henſyn til det forebragte Thema. Jeg ſkal her i Forbigaaende indſkyde en rent theoretifk Bemærkning. Min ærede Sidemand (Nimeſtab) ſagde, at Ingen kunde være Republikaner, der havde aflagt Ed paa Grundloven. Det er en fuldkændig Miſforſtaaleſe. (Nimeſtab: Det var Ordføreren, der ſagde det!) Nei, min ærede Sidemand ſagde det, (Stemmer: Nei, Nei!). Min ærede Sidemand ſagde, at det kunde han ikke godt forſtaa, naar man havde aflagt Ed paa Grundloven. (Stemmer: Det var Ordføreren!) Ja, Tidenden vil viſe det, Ordføreren ſagde det ikke paa den Maade, at det ikke kunde være Tilfældet, men han ſagde, hvad der var Tilfældet, og hvad han ſik ud af Udtalelſerne fra igaar; men det er noget ganſte Andet. Hvad der er Tilfældet, og hvad der kan udbrages af Udtalelſerne igaar, er Et, men hvad der theoretifk med Rette kan være Tilfældet, er et Andet. Jeg ſkal gjøre en theoretifk Bemærkning overfor den Ytring, der, efter min Opfattelse, ſalbt fra min ærede Sidemand. Jeg mener, at alle 102 Folkethingsmænd meget vel kunne være Republikanere alleſammen og dog ſidde her fuldkændig grundlovſtro i enhver Henſeende. Det er jo ikke utænkeligt — vi kende Exempler derpaa — at Forfatningsforandringer kunne foregaa paa fuldkændig grundlovsmæſſig Maade med fornøden Billigheſe fra alle Sider og med Tilfredſtillende til alle Sider, og paa den Maade kan en Forfatningsforandring ſom den omtalte indtræde. Jeg ſiger alſaa, at, hvis man tænker ſig dette Tilfælde, at en ſaadan Forandring var indtrædt, finder jeg det meget naturligt, at man da ikke vilde reife en Bevægelse for at faae dette tilbage, ſom man netop havde bevæget ſig for at faae bort. Det er alſaa en ren theoretifk Bemærkning om vor frie Stilling i den Henſeende; men jeg tror, at, om end diſe Udtalelſer i og

for ſig ellers ere rigtige, er der ſaktifk ikke mange Republikanere her i Salen. Med Henſyn til ſelve Spørgsmaalet, ſom er reift, er det min Opfattelse, at en Regjering, ethvert anſvarligt Miniſterium maa være lydhørt overfor dette Forhold, Hengivenhedsforholdet mellem Konge og Folk. Jeg tror, at et Miniſterium maa ſige: vi maa vogte os for at give Forargelſe i den Henſeende, hvis det kan undgaaes, thi det er jo netop Ulykken, hvis der ſter Riſter i dette Forhold. Jeg var derfor meget opmærksom paa at høre, hvilket Tilſvar den høitærende Conſeilspræſident vilde give paa de Ytringer, ſom igaar fremkom fra mange Læres Side angaaende de Erfaringer, ſom de havde gjort ude i Landet, Erfaringer, ſom ethvert enkelt Medlem maa tage paa ſin Ræppe. Det forekommer mig, at den høitærende Miniſter, i god Forſtaaleſe af ſit Embede, maatte have ſagt til ſig ſelv: Hvad hører jeg? Skulde det virkelig være ſaadant ſat? Er det virkelig Medlemmerne af det folkevalgte Kammer, ſom udtale ſig om deres Erfaringer ude i Befolkningen paa denne Maade? Skulde der virkelig være Noget i, at jeg ved min Politif har foranlediget noget ſaadant, ſom jeg ſom Førſte-miniſter maa erkjende er en Ulykke for Konge og Folk? Jeg antog, at den høitærende Miniſter vilde have ſagt omtrent noget ſaadant til ſig ſelv, og at det da maatte have bragt ham til yderligere at overveie, hvorvidt han virkelig kunde ſiges at paſſe til ſit Embede, og om han ikke havde den Blikt under ſaadanne Forhold at meddele Hs. Maj. Kongen, at der var ſaadanne Riſter tilſtebe, og at diſe maatte heles, ſamt at han da maatte ſige til ſig ſelv: Er jeg den, der har ſlaet diſe Riſter, ſaa kan jeg ikke være den, der buer til at hele dem. Jeg troede, at den høitærende Miniſter, ialtſald hos ſig ſelv, vilde have anſillet ſaadanne Betragtninger; men ſaaledes ſom jeg har forſtaet ham — det gjør mig ondt at maatte ſige det, men det paſſer jo forreften til det Dvrige — har han hørt det, lagt det ſammen og beſvaret paa en ſaadan Maade, ſom om han tænkte: Her har jeg viſt Noget, ſom jeg kan bruge for min egen Magtſtilling. Det var mig, ſom ſagt, af psykologiſt Interæſte at iagttagte, hvorledes de Bidneſbyrd, ſom her ere blevne givne, ere blevne optagne af den høitærende Conſeilspræſident, og hvorledes de ere blevne beſvarede af ham. Saa-vidt jeg har forſtaet den høitærende Conſeilspræſident — han kan jo rette mig, om han vil — har han ikke beſvaret dem paa anden Maade end ved at ſige: Det gjør jo ikke mig Noget, om der virkelig er en ſaadan Strømning tilſtebe; for mig og for min Embedſtilling i Dieblifket er det til Fordel, hvis jeg andetſteds kan gjøre opmærksom paa, at, naar der er en ſaadan Bevægelse tilſtebe, ſaa er jeg endnu mere nødvendig. Dette paſſer, ſom ſagt, til det Dvrigt; men jeg kan ikke negte, at det har beſtyrket mig i den Opfattelse, at, hvad